ZDRAVJE ZA VSE – sodelovanje visokošolske s splošnimi knjižnicami

mag. Anamarija Rožić, dr.med.
anamarija.rozic@mf.uni-lj.si

Enota za knjižnično informacijsko dejavnost MF, Centralna medicinska knjižnica, Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Vsebina predstavitve

- Vloga knjižnic pri promociji zdravja
- Zdravstvena pismenost
- Slovenski projekt Zdravje za vse
- Izobraževanje
- Zdravstveni kotiček
- Zbirke zdravstvenih informacij

Zdravstvene informacije na internetu

- Informacije lahko objavlja vsak
  - „sladkorna bolezen“ 48 milj. zadetkov
- 80% uporabnikov interneta išče zdravstvene informacije
- 75% redko ali nikoli ne preveri vira in datuma
- 72% zaupa večini ali vsem informacijam, ki jih najde na spletu

RAZISKOVALCI OPOZARJAJO, DA VSEBUJEJO ČLANKI NA FACEBOOKU LAŽNE INFORMACIJE

VIR: https://www.independent.co.uk/

Kaj je to zdravstvena pismenost?

- **SZO definira zdravstveno pismenost** kot kognitivne in socialne veščine ter zmožnosti posameznika, da razume in uporabi ustrezne informacije za vzdrževanje in promocijo dobrega zdravja.
- **E-zdravstvena pismenost:** sposobnost iskanja, razumevanja in ocene zdravstvenih informacij v elektronski obliki, z namenom, da se novo pridobljeno znanje uporabi za opredeljevanje in reševanje zdravstvenih problemov.

Vloga knjižnic pri promociji ZP

- Prost dostop do interneta
- Dostop do kakovostnih informacijskih virov
- Veščine iskanja in vrednotenja informacij
- Pomoč uporabnikom pri iskanju informacij
- Učenje in usposabljanje uporabnikov za iskanje
- Informacije na recept

Projekt Zdravje za vse

- Inovativni slovenski projekt
- Začetek sodelovanja CMK in SK leta 2010, pilotski projekt
- Analiza potreb uporabnikov SK
- Koncept „Zdravstveni kotiček“
- Izobraževanje informatorjev
- Gradnja zbirke spletnih virov Zdravje za vse in Kataloga poljudnih del CMK
- Predstavitev na evropski konferenci EAHIL leta 2011 in 2014

Potrebe uporabnikov SK

Zdravstvene informacije o:

- specifičnih boleznih, zdravljenju
- komplementarni medicini
- zdravi prehrani, dietah, zdravem življenjskem slogu
- nosečnosti in porodu
- prvi pomoči

„Zdravstveni kotiček“

za povečevanje zdravstvene pismenosti

- Dostop do kakovostnih virov zdravstvenih informacij
- Pomoč knjižničarja
- Zbirka tiskanih in e-virov
- Predavanja, tečaji
- Meritve
- Povezave z društvi in skupinami za samopomoč

„Zdravstveni kotiček“ v KOŽ MKL

„Zdravstveni kotiček“ v MKK

Mestna knjižnica Kranj (MKK) je za obiskovalce uredila kotiček,
v katerem so zbrane kakovostne informacije z zdravstvenega področja.

Vir: http://www.gorenjskiglas.si/article/20171207/C/171209844/1040/May

Izobraževanje za knjižničarje

- Zdravstvena pismenost in vloga knjižničarja
- Projekt Zdravje za vse
- Referenčni pogovor z iskalci zdravstvenih informacij, etični vidiki
- Pravice pacientov
- Kakovost virov na internetu
- Priporočeni viri kakovostnih informacij
- Vloga društev bolnikov

Zbirka Zdravje za vse

Domači in tuji spletni viri:

- Medicinske enciklopedije
- Medicinski slovarji
- Zdravstvene informacije
- Zdravstvene novice
- Forumi in zdravniški nasveti
- Zdravstvene ustanove
- Društva, skupine za samopomoč in druge organizacije
- Iskalniki strokovne in poljudne medicinske literature

Centralna medicinska knjižnica
Vrazov trg 2, 1000 Ljubljana
pon. - čet. od 8:00 do 19:30; pet. do 15:00

telefon: 01-543-7730
Faks: 01-543-7745
e-pošta: infocmk@mf.uni-lj.si

Zdravje za vse

Izbor spletnih povezav za laike kot dodaten vir zdravstvenih informacij.

http://libguides.mf.uni-lj.si/zdravje-za-vse

- Medicinske enciklopedije
- Medicinski slovarji
- Zdravstvene informacije
- Zdravstvene novice
- Forumi in zdravniški nasveti
- Zdravstvene ustanove
- Društva, skupine za samopomoč in druge organizacije
- Iskalniki strokovne in poljudne medicinske literature
- Ostalo
- O straneh

Uvod

Zbirki **Zdravje za vse** in **Katalog poljudnih del** sta namenjeni laikom, in sicer kot dodaten vir zdravstvenih informacij. Spletne vsebine in

Medicinske enciklopedije

Slovenski viri

- emedicina.si
- ezdravje
- Lekova enciklopedija
- Zdravje - EU
- Zdravniški nasveti

Tuji viri

- Healthline
- The Merck Manual - Home Edition
- MedlinePlus: Medical Encyclopedia
- MerckEngage
- Everyday Health: Health A-Z
- Health A-Z: Conditions and Treatments

Centralna medicinska knjižnica
Vrazov trg 2, 1000 Ljubljana
pon. - čet. od 8:00 do 19:30; pet. do 15:00

telefon: 01-543-7730
Faks: 01-543-7745
e-pošta: infocmk@mf.uni-lj.si

https://libguides.mf.uni-lj.si/friendly.php?s=zdravje-za-vse-katalog

Zdravje za vse: Katalog poljudnih del

Zbirka Zdravje za vse je namenjena laikom kot dodaten vir zdravstvenih informacij.

Prva stran
A-Z seznam poljudnih revij
Bolezni gibal (ortopedija, revmatologija)
Bolezni imunskega sistema
Bolezni ledvic in sečil
Bolezni oči
Bolezni odvisnosti
Bolezni prebavil
Bolezni srca in ožilja
Bolezni ušes, grla in žrela
Bolezni živčevja
Bolezni žlez z notranjim izločanjem (sladkorna bolezen, osteoporoza)
Dihala
Duševno zdravje (psihiatrija, psihologija)

Nazaj na Zdravje za vse...

Poljudna dela CMK

Zbirka Poljudna dela CMK prinaša seznam knjig s poljudno vsebino, ki obravnavajo različna stanja in bolezni in so namenjene laikom.

Seznama eknjig in erevij sta urejena po medicinskih področjih, dodan je tudi A-Z seznam poljudnih revij. Pri vsaki knjigi ali reviji je navedenih le nekaj osnovnih podatkov. S klikom na identifikacijsko številko vsakega zapisa, ki je zapisana kot hiperpovezava, npr. COBISS.SI-ID 236679936, prikličete še dodatne informacije o želenem gradivu, ki je dostopno v sistemu COBISS.

Revije

- A-Z seznam poljudnih revij
- Bolezni srca in ožilja
- Bolezni živčevja
- Bolezni žlez z notranjim izločanjem (sladkorna bolezen, osteoporoza)
- Družinska medicina
- Duševno zdravje (psihiatrija, psihologija)
- Kožne bolezni
- Poljudne revije
- Zdravila (farmakologija, farmacija, toksikologija)
- Zdravje otrok in mladostnikov
- Zdravstvena oskrba

Zaključki

- Izvedenih je bilo več delavnic za SK
- Pobude za ustanavljanje novih „zdravstvenih kotičkov“
- Nadgradnja izobraževanja, izobraževanje po regijah
- Odzivi iz tujine

asted Association pour l'avancement des sciences et des techniques de la documentation

Caroline Dion, **LAURÉATE DU FONDS HUBERT-PERRON 2018**

Mme. Caroline Dion (INESSS de Québec) pour son projet
Des bibliothèques publiques pour la santé publique des communautés desservies: initiative de littératie en santé.

